Linnéuniversitetet
Kalmar Växjö

Dnr: LNU-2024/3669

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap
Institutionen för pedagogik

4PP322 Språk-, skriv- och läsutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv II, 10 högskolepoäng

Language, writing and reading development from a special education perspective II, 10 credits

Huvudområde
Pedagogik

Ämnesgrupp
Pedagogik

Nivå
Avancerad nivå

Fördjupning
A1F

Fastställande
Fastställd 2019-06-19.
Reviderad 2024-10-07. Ändring av institutionstillhörighet till Institutionen för pedagogik

Kursplanen gäller från och med vårtermin 2025.

Förkunskaper
Grundläggande behörighet för avancerad nivå samt särskild behörighet:

4PP321 Språk-, skriv- och läsutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv I, 5 hp, eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för och analysera elevers läsning och stavning i syfte att identifiera pedagogiska insatser i lärmiljön
- kritiskt granska och problematisera lärmiljöns betydelse för elevers läsning och stavning i syfte att förebygga, identifiera och undanröja hinder och svårigheter
- utreda, identifiera och analysera språk-, skriv- och lässvårigheter ur ett kognitivt, lingvistiskt och specialpedagogiskt perspektiv
- med utgångspunkt i språk-, skriv- och läsutredningar utforma extra anpassningar och/eller åtgärdsprogram på organisations-, grupp- och individnivå
- tillämpa testteoretisk kunskap och testmetodologiska färdigheter samt kritiskt granska och problematisera test, testande och diagnostisk verksamhet
- redogöra för och diskutera vetenskapliga och samhälleliga aspekter på läs- och skrivundervisningen ur ett nationellt, internationellt och historiskt perspektiv

Innehåll

Kursen behandlar läs- och skrivprocessen med särskilt fokus på fonologisk förmåga, ordavkodning, språkförståelse och stavning. Studenten tränas i att kritiskt granska och problematisera lärmiljön och dess betydelse för elevers läs- och skrivutveckling.

I kursen diskuteras läs- och skrivsvårigheter ur specialpedagogiskt, lingvistiskt och kognitivt perspektiv, inbegripet neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Studenten får tolka, analysera och bedöma svårigheter i läsning och stavning samt rekommendera åtgärder för träning och/eller kompensation på organisations-, grupp- och individnivå.

Vidare introduceras studenten för grundläggande testteori och testmetodik samt olika perspektiv på utredningar och test. Dessutom studeras läsundervisning nationellt och internationellt ur ett historiskt och samhälleligt perspektiv med fokus på specialpedagogiska insatser.

Professionsbas och professionell progression
Kursens innehåll bidrar till att utveckla speciallärarens yrkeskunnande vad gäller förmågan och betydelsen av att se hur människors olikheter kan förstås på olika sätt i den pedagogiska verksamheten i syfte att uppmärksamma hur specialpedagogisk kompetens kan bidra till förnyelse och utveckling. Kursen fördjupar studentens grundläggande teoretiska kunskaper inom fältet språk-, skriv- och läsutveckling relaterat till den kommande professionen som speciallärare. Vidare genomför studenten en pedagogisk läs- och skrivutredning där åtgärder i lärmiljön fokuseras.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression
Kursen bidrar till utveckling av vetenskaplig förmåga genom fördjupat tillägnande och förståelse av vetenskaplig litteratur samt genomförande av verksamhetsbesök där olika vetenskapliga metoder berörs. Särskild fördjupning sker i intervju som metod. Vidare fördjupas studentens vetenskapliga förhållningssätt genom problematisering av olika teoribildningar inom fältet skriv- och läsutveckling.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar och seminarier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras genom tre skriftliga och fyra muntliga provmoment. Resultatnoteringar från provmomenten utgör underlag för examination av kursen som helhet. När samtliga resultatnoteringar är genomförda fastställer examinator betyget på examinerade moment för kursen som helhet om 10 hp.
För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppfyllda. För betyget Väl godkänd på kursen som helhet ska två tredjedelar av kursens moment erhållit betyget Väl godkänd.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd

beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:
4PP222, Särskilt stöd i språk-, skriv- och läsutveckling II, 10 hp.

Kurslitteratur och övriga läromedel

David, Matthew & Sutton, Carole (senaste upplagan).*Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur, 10 sidor (Kap 6).

Druid Glentow, Birgit (senaste upplagan).*Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter.* Stockholm: Natur och Kultur, 37 sidor (Kap. 6-7, 9).

Dyslexiföreningen (2021). *En utredningsmodell.*Tillgänglig på internet. 16 sidor.

Ehri, Linnéa (2005).*Development of sight word reading: Phases and findings.* Erhålles genom institutionen för pedagogik och lärande; 20 sidor.

Elwér, Åsa (2014). *Early predictors of Reading Comprehension Difficulties.* Doktorsavhandling liu. Department of Behavioral Sciences and Learning. Linköping, 60 sidor. ISBN: 9789175192819.

Ericson, Britta (senaste upplagan). *Utredning av läs- och skrivsvårigheter*. Lund: Studentlitteratur, 106 sidor (Kap. 5-6, 11).

Eriksson, Jessica, Engborg, Annsofie & Norén, Sofia (senaste upplagan). *Lära barn att läsa: vägen från fonologisk medvetenhet till god läsförståelse.* Stockholm: LegiLexi, 245 s.

Fishbein, Siv (red.) (senaste upplagan). *Ungdomar läser och skriver - specialpedagogiska perspektiv.*Lund: Studentlitteratur, 85 sidor (Kap 6-8, 11 och 13).

Fouganthine, Anna (2012).*Dyslexi genom livet.* Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 73 sidor. (kap 2). ISBN 9789174475630.

Hjälme, Anita (1999). *Kan man bli klok på läsdebatten?* Doktorsavhandling, Uppsala: Ekelunds Förlag AB, 85 sidor (Kap. 1-2,10,11). ISBN: 9164613151.

Høien, Torleiv & Lundberg, Ingvar (senaste upplagan). *Dyslexi. Från teori till praktik.* Stockholm: Natur och Kultur, 270 sidor.

Jacobson, Christer (2015). *Testning och testmetodik*. Erhålles genom institutionen för pedagogik och lärande. 14 sidor.

Kamhi, Alan (Ed.) & Catts, Hugh (senaste upplagan). *Language and Reading Disabilities.* Third Edition. Boston. Pearson, 174 sidor (Kap. 1-4,6-7).

Lundberg, Ingvar & Herrlin, Katarina (senaste upplagan). *God läsutveckling*. Stockholm: Natur och Kultur, 83 sidor.

Oakhill, Jane, Cain, Kate & Elbro, Carsten (senaste upplagan). *Läsförståelse – insikt och undervisning.* Stockholm: Liber, 192 sidor.

Samuelsson, Stefan (red) (2009). *Dyslexi och andra svårigheter med skriftspråket.* Stockholm: Natur och Kultur, 216 sidor. (Kapitel1, 3, 6-7, 9-10, 12, 13, 15, 17 och 18). ISBN 9789127419346.

Skolforskningsinstitutet (2019). Läsförståelse och undervisning om lässtrategier. Systematiskt översikt. 2019:02. Soln: Skolforskningsinstitutet. (delar av) (6 sidor). ISBN: 9789198438383.

Skolverket (2022). *Kommentarer till allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram Stockholm: Skolverket.* 42 sidor.

Skolverket (2023). PISA 2022, 1*5-åringars kunskaper i naturvetenskap, läsförståelse och matematik*. Stockholm: Skolverket, 76 sidor.

Skolverket (2023). PIRLS 2021. *Läsförmågan hos svenska elever i årskurs 4 i ett internationellt perspektiv.* Stockholm: Skolverket, 88 sidor.

Vetenskapsrådet (2015). *Kunskapsöversikt om läs- och skrivundervisning för yngre elever.*Stockholm: Vetenskapsrådet. ISBN: 9789173072670.

Vetenskapliga artiklar tillkommer, ca 200 sidor.